MUGIMENDU FEMINISTA MOTOR, NESKA* GAZTEOK ERREGAI

EUSKAL HERRIKO V. JARDUNALDI FEMINISTAK DURANGON 2019KO AZAROAN

MUGIMENDU FEMINISTA MOTOR, NESKA* GAZTEOK ERREGAI

Euskal Herriko mugimendu feministaren erraiei begira jartzean, argi ikus dezakegu Euskal Herriko mugimendu feministak mobilizatzeko eta hainbat borroka pizteko ikaragarrizko gaitasuna erakutsi duela eta Euskal Herriko gehiengo sozialak mugimendu feministaren aldarri nagusiekin bat eginez, azken urteetako mobilizazio jendetsuenak bizi izan ditugula. Argi esan dezakegu Euskal Herriko agenda politikoan eragiteko gaitasuna duen agente politiko bilakatu dela mugimendu feminista.

Ikaragarrizko salto kualitatiboa eman du mugimendu feministak, ez ditu soilik aldarrikapen zehatzak mahaigaineratzen, bizitzak erdigunean jartzea helburu duen proiektu integral bat plazaratu du. Proiektu integral honen baitan, zapalkuntza espezifikoak pairatzen dituztenen bizitzak erdigunera ekartzeko beharra azaleratu du, zapalkuntza propioei aurre egiteko subjektu propioen beharra azpimarratuz, hauek mugimendu feministaren baitan artikulatuz, beti ere ahots propioa izanik.

Baina sistemak ere bere lana egin du eta kapitalismoa feminismoaren olatu hau bereganatu nahian dabil, gizartea asimilazio prozesu batean murgilduz. Multinazionalek mezu feministak merkantilizatu eta negozioa egiteko erabiltzen dituzten bitartean, instituzioen partetik erantzukizun falta eta aurpegi zuriketa jasan behar ditugu egunero. Gure borroka artikulatzerako orduan kontuan hartu beharreko elementuak dira, asimilazioari aurre egiteko eta feminismoa proiektu integral bezala lantzeko. Mugimendu feminista Euskal Herriko txoko ezberdinetan saretua eta antolatua dago, eta beraz, neska* gazteon erantzukizuna da mugimendu feministaren tokian tokiko antolakuntza markoetan egoteaz gain, gure zapalkuntza espezifikoei erantzuteko estrategikoak diren lanketak mugimendu feministaren agendan sartu eta bertatik eragitea. Mugimendu feministaren subjektu aktibo garelako eta gure zapalkuntzak espezifikoak izan arren, gure borrokak mugimendu feministarentzako ekarpen beharrezkoak egin izan dituelako eta egiten jarraitu nahi dugulako.

GURE FUNTZIOAK ETA EGINKIZUNAK:

Honengatik guztiagatik mugimendu feministaren funtzioak ondorengoak izan beharko liratekeela pentsatzen dugu:

Alde batetik, olatu feminista hau politizatzea eta artikulatzea izan beharko litzateke, mugimendu feministaren funtzioetako bat. Aipatu dugun feminismoaren asimilazioa egunez egun bizi ditugun arriskuetako bat da. Beharrezkoa jotzen dugu belaunaldi berriak politizatzea eta mugimendu feministara iristeko zubi lanak egitea. Esan bezala, sistema heteropatriarkal kapitalistak bere makinaria guztiak martxan jartzen ditu neska* gazteok feminismoz makillatutako diskurtsoak irensteko. Honengatik, beharrezkotzat jotzen dugu neska* gazteengana gure diskurtso feminista heltzea, biolentzia eta zapalkuntza patriarkalaren aurpegi guztiak ikusaraztea eta honetarako borroka molde eta forma berriak mahai gaineratzea. Politikoki zuzena den horren inguruan hausnartzera eta desnormalizazio egoerak sortzera gonbidatu nahi ditugu neska* gazteak. Gure ekinbidea erradikala eta zirikatzailea izan behar da, mugimendu feministaren erregaia izan behar gara.

Honez gain, egun puntualetatik haragoko estrategia bat garatu behar dugu eta salaketa plano batetik eraikuntzara salto egin behar dugu, gizartean eragiten jarraitzeko eta garaipen txikiak lortzeko.

Mugimendu feministaren beste funtzioetako bat parte hartze politikorako espazioak sortzea dela uste dugu. Neska* gazteon kasuan, neska* gazteon espazio propioak garatzea garrantzitsua jotzen dugu arrazoi ezberdinengatik, baina parte hartze politikoari dagokionean, kontuan hartzekoa da neska* gazteentzat lehenengo esperientziak izan ohi direla hauek. Honez gain, antolakuntzaren beharra azpimarratzea eta era kolektiboan politika egiteko beharra azpimarratzen dugu.

Zapalkuntza propioak pairatzen ditugu eta beraz, zapalkuntza hauek pairatzen ditugun eremuetan eragin behar dugu, hala nola, hezkuntzan, lan eremuan, modan, gorputz ereduan, sare sozialetan, jai guneetan...

NESKA* GAZTE SUBJEKTUAREN EZAUGARRITZEA:

Neska* gazteok gaztetasunak zeharkaturiko problematika espezifikoa bizi duen subjektu politikoa gara. Alde batetik, neska* eta gazte izatearen gurutzaketak hainbat zapalkuntza biderkatzen ditu, eta bestetik, problematika eta borrokarako kokaleku espezifikoa ematen digu. Era berean, interzekzionalitateak erakusten digu zapalkuntza ezberdinen elkarreraginak kontuan hartu behar ditugula subjektuen eraikuntzan.

Gaztetasunak, emakumetasunak* bezala, arrazoia eta jakintza kentzen digu. Honek gure parte hartze politikoan zuzeneko eragina dauka, baita emakumeon* espazioetan ere. Zapalkuntza hau identifikatzea eta parte hartze politiko efektiborako eta ahalduntze kolektiborako tresnak eta espazioak irekitzea da gure erronka.

Bestetik, neska* gazte bezala problematika espezifikoak pairatzen ditugu. Gaztetasuna garapen aro bizia da, sisteman integratzearen eta emantzipazio sozialaren arteko borrokan ematen dena; prozesu horretan gazteok gure bizi-proiektuaren oinarriak eraikitzen ditugu.

Neska* gazteon sozializazio prozesuan hainbat egitura sozialek parte hartzen dute, sistema kapitalista heteropatriarkalaren erreprodukzioaren norabidean eragiten dutenak, eta beraz, prozesu honetan ikuspegi askatzaile batetik eragitea da neska* gazteon erronka, hau da, feminismotik eragitea.

Ikuspegi horretatik gure bizitzetan eragiten duten hainbat eremu aztertu ahalko genituzke, neska* gazte feministontzako borrokarako esparru direnak. Horietako esparru batzuk dira honakoak:

- Familia:

Familia, jaiotzen garenetik, oinarrizko euskarri afektibo, material eta ideologikoa da, eta beraz, gure sozializazio prozesuetan paper garrantzitsua jokatzen du. Familia eredu hegemonikoak nuklearra izaten jarraitzen du, nahiz eta bestelako familia ereduen ugaritzea ematen ari den. Familia nuklear hegemonikoa bikote heterosexual monogamoan oinarritzen da, eta lanaren banaketa sexuala erreproduzitzen du eta zaintza lanen gutxiespenean sakontzen du.

Familia eredu hegemoniko hau erreprodukziora bideratutako sistema bat da, gizartean errotuta dauden emakumeon "betebeharrak" bermatzeko formula bat, beraz, bizi-eredu askatzaileak garatzeko aukerak zailtzen ditu.

- Hezkuntza:

Hezkuntza sozializaziorako espazio nagusietako bat da; baloreak eta arau sozialak transmititzen ditu, baita jakintza espezifiko batzuk ere. Hezkuntza sistema osotasun sozialaren baitan aztertuz gero, kapitalismo patriarkalak zeharkaturik dago, eta beraz, neska* gazteon erronka bat da eremu hauekiko alternatiba feministaren bidez heziguneak espazio aske bihurtuz, edota ikasgaiak ikuspegi feministatik aztertuz eta irauliz; izan ere, hezigunean bizitako garaiak neska* gazteon identitatearen eraikuntzan duen eragina ikusita eta gure arteko aliantzak sortzeko daukaten potentziala aztertuz, gure borrokak plazaratzeko ezinbesteko espazioa dira.

- Prekarietatea:

Prekarietateak neska* gazteoi modu berezituan eragiten digu bizitzako esparru guztietan, gure bizi proiektuaren eraikuntza ezegonkortasunez betetzen du eta beraz, baldintzapen horren aurrean zaurgarriago bihurtzen gaitu. Prozesu horretan, ahalduntzeko tresna espezifikoak behar ditugu neska* gazteok. Mutil gazteekin alderatuta dauzkagun baldintza material eskasagoek (lan banaketa sexualaren hastapena eta baita enplegu banaketarena ere) zailagoa egiten dute bizi-proiektu baten eraikuntza.

- Gorputzen merkantilizazioa eta osasuna:

Gorputzen merkantilizazioaren ondorioak neska* gazteok ere pairatzen ditugu, gorputz perfektuaren bila aritu behar izaten garelarik, kanon estetiko guztiak bete nahian sozialki onartuak eta desiragarriak izateko. Honek osasun arazoak ekartzen dizkigu hainbat neska* gazteri, fisikoak baina baita psikologikoak ere, maila ezberdinetan. Hori dela eta, edertasunaren eta irudiaren eraikuntza sozial horri alternatibak eraikitzea eta borrokatzea beharrezkoa izango da. Gure gorputzekiko autodefentsa mental, emozional zein fisikoa praktikan jarriz, arazo pertsonalak direla esaten diguten horien aurrean alternatiba kolektiboak martxan jarriz eta gorputzak borroka politikorako espazio bilakatuz.

- Sexualitatea:

Gaztetasuna sexualitatearen eraikuntzan garapen aro bizia da, ikasteko eta desikasteko tartea da, baina horretarako beharrezkoa dugu eredu berriak ezagutzeko aukera izatea. Heterosexualitatea patriarkatua egituratzeko erregimen politikoa den heinean, beharrezkoa da heteropatriarkatuaren betikotzerako. Garrantzitsua izango zaigu heteronormaren deseraikuntzarako estrategiak garatzea.

- Jai Guneak eta eraso sexistak:

Jai guneetan biltzen gara aisialdirako gazte asko, baina eremu hauek ez dira espazio askeak emakumeontzat*. Espazio hauetan bereziki neska* gazteok parte hartzen dugunez gero, erronka berezia daukagu eremu hauetan autodefentsa feministarako tresnak garatzeko: prebentziorako tresnak sortuz, erantzun protokoloak garatuz, elkartasun sareak ehunduz...

- Sekurokrazia:

Azken aldian bereziki europar gizarteetan neska* gazteon (eta orokorrean emakumeon*) segurtasuna aitzakia bezala erabiltzen ari da gure segurtasunaren izenean, bestelako talde sozialak baztertzeko arrazakerian edo bestelako zapalkuntza mekanismoetan oinarriturik (klasismoa, arrazoi erlijiosoak...) eta gure bizitzen gaineko kontrol soziala justiifkatzeko.

Gainera, badira onarpen soziala jasotzen ari diren zenbait mugikorrerako aplikazio, feminismoaren izenean sortuak, non gure segurtasuna etengabeko jarraipenen bitartez bermatzea saltzen diguten, polizia gehiago eta eskina guztietan segurtasun kamara bat jartzearen logika berdinean mugitzen direnak, arazoaren errora jo gabe. Tresna hauek ez dute gizartearen eraldaketa bilatzen eta gure bizitzak bijilantziapean jartzen dituzte, erantzukizunaren fokoa beste behin gugan jarriz. Mekanismo hauek gure burujabetza kolokan jartzen dute eta gure antolakuntza politikorako oztopoak biderkatzen dituzte.

Horren aurrean erronka garrantzitsua dugu ikuspegi hau konfrontatu eta emakumeak* bestelako zapalkuntzak justifikatzeko objektu bezala ez erabiltzeko, horretarako gure buruak ahaldunduz eta autodefentsa feminista aldarrikatuz, gizartearen errotiko eraldaketa bat lortzera bidean.

Borrokarako esparru hauei guztiei erantzuteko, beharrezkoa da saretuta egotetik egituratua dagoen subjektu politiko izatera salto egitea. Egituraketa horretan, parte hartzerako espazio anitzak eskaini behar ditugu subjektu hetereogeneo izatera bidean, gure pribilegio propioak birpentsatuz eta deseraikitzeko pausuak emanez.

Espazio hauen eraldaketarako eta gure borroka aurrera eramateko beharrezkoak ditugu aliantzak. Aliantza horiek gure bi ezaugarri nagusiei erantzunez eraikitzea jotzen dugu lehentasunezko afera bezala. Beraz, aliantzarik garrantzitsuena neska* gazteon artekoa bada ere, mugimendu feministaren zein gazte mugimenduaren baitan aliantzak josi eta hauek indartzea da gure helburua, gure diskurtsotik hauetan eragiteko asmoz eta neska* gazteak lehen lerrora ekarriz.

NOLA ERAGIN NAHI DUGU MUGIMENDU FEMINISTAN:

Mugimendu feministak, egun, EH mailako mugarri propioak markatzeko eta horiei erantzuteko gai dela erakutsi izan du. Horretarako, antolakuntza marko ezberdinak sortu dira, orokorrean koordinazioa bermatzeko marko nazionalak eta parte hartzea sustatzeko eta tokian tokiko errealitateari erantzuteko espazio lokalak eta herrialdeetakoak. Antolakuntza marko hauen funtzionamendu eta eraginkortasuna egokia izan bada ere, mugimendu feminista bezala estrategia bat garatzera bagoaz, ezinbestekotzat jotzen dugu erronka konkretuei erantzuteko sortzen diren espazioetatik haratago, antolakuntza marko iraunkorrak existitzea, nazional zein lokalak. Aurrerapausoak definitzeko, bidea nola egiten goazen baloratzeko eta unean uneko testuinguruaren arabera, estrategia birdefinitzeko. Marko horietan, emakumeen* perfilen aniztasuna bermatu beharko litzateke, ikuspegi ezberdinak eta zapalkuntza guztiak aintzat hartzeko. Beraz, neska* gazteok ere, bertan egon behar dugu eta horretarako apustua egiten dugu.

Bestalde, mobilizazio jendetsuek erakutsi bezala, asko dira mugimendu feministarekin identifikatuta sentitzen diren emakumeak*. Asko dira, emakume* guztion bizitzak erdigunera ekarri nahi dituztenak eta biolentzia patriarkalaren aurrean, sumindura, haserrea eta emakumeon* kontrako indarkeriarekin amaitzeko konbentzimendua erakutsi dutenak. Baina emakume* askok ere, arrazoi ezberdinak direla medio (denbora falta, markoen zurruntasuna eta nolakotasuna, ez garelako haiengana iristen...), mobilizazio puntualetan haien ekarpena egiteaz gain, ez dute espazio iraunkorretan parte hartzen. Gai izan behar dugu egoera ezberdinetara egokitzen diren espazioak eskaintzeko, gure funtzionatzeko ohiko modu zurrunetatik haratago. Emakume* guztiengana iristeko saretze lan sakon bat egitea dagokigu eta antolakuntzaren garrantzia azpimarratu behar dugu. Lehentasunezkoa da feminismoak batzen duen masa mobilizatzailea artikulatzeko espazioak sortu eta hauen beharra azpimarratzea. Emakumeon* gehiengoa ez badugu parte hartze espazioetara erakartzen, nekez lortuko dugu mugimendu feministaren erronkei heltzea eta emakume* guztien zapalkuntza eta errealitateei erantzuten dion feminismoa eraikitzea.

Neska* gazteok ere paper garrantzitsua daukagu horretan guztian, asko baitira mugimendu feministarekin bat egin baina bertan ekarpena egiteko lekurik aurkitzen ez duten neska* gazteak. Egun, euren buruak feministatzat dituzten neska* gazte ugari haien inguruko eremuan apurka-apurka eragiteko ahaldundu dira eta feminismoari haien ekarpena egiten diote bertatik (sare sozialen bitartez, familia egituretan, lagunen artean komentario matxistak egiten direnean, jai giroan baboso bat gerturatzen zaienean...). Baina gertuko espazioan eta harremanetan eragitea ezinbestekoa bada ere, kolektiboaren garrantzia azpimarratu nahi dugu. Jendartearen kapa guztietan eragiteko antolatuta eta saretuta egon behar dugu. Neska* gazteek ere antolatzeko beharra sentitu behar dute, mugimendu feministaren erronka potoloei heltzeko.

Neska* gazteak antolatzeko, lehen pausua guzti haiengana iritsi eta saretzea litzateke. Egun, neska* gazteok ez gaude egituratuak. Neska* gazte talde ugari existitzen dira eta nahiz eta saretuta edo saretze bidean gauden, ez gaude egituratuak.

GORA BORROKA FEMINISTA

Guri ere badagokigu gure zapalkuntza eta errealitate propioetatik abiatuta estrategia eta mugarri konpartitu batzuk zehaztea. Horretarako, ezinbestekoa da koordinatzeko eta saretzeko espazio eta forma ezberdinak eraikitzea. Logika horren baitan kokatzen ditugu duela hilabete egin ditugun Neska* Gazteon Topaketak, zeintzuk elkar harremantzeko eta elkarrengandik ikasteko baliatzeaz gain, aurrera begira neska gazteok* eman beharreko pausuen inguruan eztabaidatu eta hausnartzeko espazioa izan diren. Bertan, ditugun beharrak aztertu eta aurrera begirako erronka nagusiak zehaztu ditugu.

Topaketetan zehaztu ahal izan genuen Mugimendu Feministari autodefentsa feministaren borrokaz eragingo diogula, autodefentsa feministaren inguruko gure ulerkera zabalduz eta tresna hau gure eguneroko borroketan txertatuz, kolektiboki eta sarean.

Beraz, autodefentsa feministaren ulerkera bateratu baterako hausnartu ostean, aukera ikusi genuen borroka honetan gazte bezala ekarpen handia egin dezakegula, erronka berriei erantzungo diegula: molde, estrategia eta egiteko era berritzaileak berrasmatzeko erronkak, esate baterako.

Praktika eta hausnarketa hauek guztiak aurrera eraman ahal izateko eragiteko hainbat espazio eta marko sortu beharko ditugu. Espazio hauek intergenerazionalak izan beharko dira, memoria kolektibotik berrikasi, transmititu eta belaunaldien arteko zubiak eraikitzeko zein belaunaldi berrietara heltzeko. Espazio mistoetan ere egon beharko gara, batez ere gazte mugimenduko espazioetan, hauetan ikuspegi feministatik eragile horien jardun feministaren bermatzeko.

Gaur egungo gizarteak dituen berezitasunei egokituz, sare sozialak ezinbesteko elementu bihurtu dira diskurtsoa zabaltzeko, neska* gazte askok bertan hasten baitute haien politizazio prozesua, beraz, hauen erabileraren inguruan hausnartu eta gure alde erabili beharko ditugu. Ezinbestekoa izango da kultura eta sorkuntza arloan erreferentzia berriak sortzea belaunaldi berriak politizatzera bidean.

Ahaztu ezin dugun eragin espazio nagusietako bat heziguneak dira, gazteak aktibatzeko daukaten potentzialagatik. Izan ere, gazte asko elkartzen diren espazioak dira eta antolatzeko eta eragiteko aukera handiak ematen dituzte. Hauetan eragitea neska* gazteoi dagokigu bereziki, belaunaldi berriekiko daukagun gertutasunagatik. Hauek, gainera, hezkuntza sistemari hezkidetzatik erantzuteko aukera ematen dute, ulertuta hezkuntza sistema neska* gazteoi bereziki eragiten digun eta biolentzia estrukturala birproduzitzen duen instituzio bezala.

Eginkizun hauek guztiak agenda feminista zein sozialean kokatu behar ditugu, hauen baitan gure mugarri propioak definituz eta jada zehaztuta daudenetan neska* gazte perspektibatik eraginez. Diskurtsoa modu integral batean gizarteratzeko ezinbestekotzat ulertzen dugu data konkretuetatik harago doan plan integral bat definitzea, neska* gazteontzako bideorri bat markatzen duena, diskurtso zein egiteko modu bateratu batekin, eta benetan eragiteko gaitasuna sortzen duena.

Badugu indarra, badugu norabidea eta badugu lana. Neska* gazteok badugu eta izango dugu zeresana. Borroka feministak egiten gaitu eta mugimenduak feminismoz blaitzera gatoz. Geratzeko etorri gara eta herri feminista eraikitzen jarraituko dugu